

Onderwerp Aanvullende financiële bijdrage N280 Leudal
Portefeuillehouder(s) drs. P. Houben (MBA)

1. Onderwerp

Aanvullende financiële bijdrage N280 Leudal.

2. Inleiding

Aanleiding

Bij brief d.d. 30 oktober 2025 heeft de provincie een verzoek ingediend bij de gemeente voor een aanvullende financiële bijdrage aan het project N280 Leudal van € 2.195.000,00.

Het bedrag van de aanvullende bijdrage is opgebouwd uit:

- Het indexeren van de gemeentelijke financiële bijdrage van de in de realisatieovereenkomst (ROK) van 8 april 2021 vastgelegde bijdrage van € 4,7 miljoen;
- 50 % van de kosten van de aan te leggen landbouwroute ten zuiden van Baexem;
- Het niet doorvoeren van de volgens de ROK afgesproken mogelijke versoberingsmogelijkheden:
 - Viaductbreedte Kasteelweg beperken en landschappelijke inpassing beperken;
 - Voetgangersvoorziening fietstunnel N280 Kelpen-Oler.

Proces tot nu toe

Het project N280 kent een lange doorlooptijd. Op 8 april 2021 hebben gemeente Leudal en provincie Limburg een nieuwe realisatieovereenkomst (ROK) gesloten. In de financiële paragraaf (artikel 7) van deze ROK is opgenomen dat de projectscope versoberd moet worden bij een dreigende overschrijding van het taakstellende Projectbudget. Bij de versobering van de projectscope zouden dan in volgorde van noemen één of meer werkzaamheden geselecteerd worden:

- tussen Exaten en oostelijke afrit N273/N279 van 2x2 naar 2x1 (onderdeel 57);
- rotonde N273/N279 (onderdeel 67);
- viaductbreedte Kasteelweg beperken en landschappelijke inpassing beperken (onderdeel 43);
- voetgangersvoorziening in fietstunnel Kelpen-Oler (zoals opgenomen in onderdeel 18);
- fietstunnel N280/N273 (onderdeel 63).

In het geval het taakstellende budget ook na de hierboven genoemde versoberingen nog steeds overschreden wordt of dreigt te worden overschreden, treden partijen met elkaar in overleg. Wordt er uiteindelijk toch voor gekozen om het project uit te voeren, dan komt het eventueel benodigde extra budget voor rekening van de provincie mits Provinciale Staten (PS) hiermee instemmen. Wordt het project niet gerealiseerd, dan hoeft de gemeente ook geen bijdrage te leveren.

Op 24 juni 2022 hebben Provinciale Staten het provinciaal inpassingsplan (PIP) vastgesteld. Dit PIP vormt de juridische basis voor de reconstructie van de N280. Tegen dit PIP zijn 9 beroepschriften ingediend. Recent heeft de Raad van State aangegeven dat er wellicht een zitting komt in Q1 of Q2 2026. Een

definitieve bevestiging van een zittingsdatum is er nog niet en verwachten we 8 weken voorafgaand aan de zitting.

Deze vertraging en de geopolitieke situatie zorgen voor oplopende prijzen. Rekening houdend met de indexering vanaf 2022 en voor de komende jaren zal Provincie Limburg het beschikbare krediet aanzienlijk moeten bijstellen. Een goede samenwerking tussen gemeente en provincie is en blijft belangrijk in deze dossiers. Dat geldt voor alle infrawerken, zoals bijvoorbeeld het dossier N280, maar ook de dossiers aan de N273. Met dit raadsvoorstel vragen wij u een aanvullend krediet te voteren van € 2.195.000,00.

Scenario's

Onderhavig voorstel gaat om een extra financiële bijdrage voor 4 onderdelen. Deze 4 onderdelen staan los van elkaar. U kan kiezen voor alle mogelijke combinaties. Ter illustratie vindt u hieronder 4 varianten.

	Variant 1	Variant 2	Variant 3	Variant 4
50 % bijdrage aan brede landbouwroute Baexem	€ 325.000,00	€ 325.000,00	€ 325.000,00	€ 325.000,00
Behoud voetgangersvoorziening KO (18)	€ 100.000,00	€ 100.000,00	€ 100.000,00	
Behoud viaductbreedte Kasteelweg (43)	€ 860.000,00	€ 860.000,00		
Indexering oorspronkelijke bijdrage	€ 910.000,00			
	€ 2.195.000,00	€ 1.285.000,00	€ 425.000,00	€ 325.000,00

3. Voorstel aan de Raad

Een aanvullend krediet voteren van € 2,2 miljoen voor het project N280 Leudal.

4. Argumenten

1.1 Een brede verharde landbouwroute ter hoogte van Baexem betekent minder onderhoudskosten voor de gemeente

Sinds 2018 bestaat het ontwerp van de landbouwroute ten zuiden van Baexem uit een half verhard pad van 4,3 m. Vóór en na de vaststelling van het Provinciale Inpassingsplan (PIP) in 2022 zijn er diverse overleggen gevoerd met provincie, Cumela en LLTB naar aanleiding van hun verzoek om ten zuiden van Baexem toch voor een volwaardige landbouwroute te kiezen. In eerste instantie is bedacht om passeerhavens toe te voegen aan de route. Maar de toenmalige Gedeputeerde Van Gaans heeft begin 2023 aangegeven te willen gaan voor een brede landbouwroute van 7 m conform de uitvoering van de landbouwroute ten noorden van de N280. Om tot realisatie van deze landbouwroute te komen, moet er nog een planologische procedure doorlopen worden. De benodigde gronden zijn inmiddels verworven.

De bijdrage die de provincie – in geval van realisatie – vraagt aan de gemeente is € 325.000,00. Dit is 50 % van de totale meerkosten.

Aangezien de gemeente verantwoordelijk wordt voor het onderhoud en onderhoudskosten van deze landbouwroute, verdient het de voorkeur om te kiezen voor deze verharde en bredere landbouwroute.

Een halfverharding die regelmatig gebruikt wordt, moet jaarlijks onderhouden worden door een aannemer. In de praktijk is het zelfs zo dat onze buitendienst in afwachting van dit onderhoud de gaten moet vullen. Oorzaken zijn de grote nokken op de tractorbanden of werktuigen achter een landbouwvoertuig. Zeker ook belangrijk om te vermelden zijn de ontwikkelingen bij landbouwvoertuigen. Ze worden groter en zwaarder en de problemen worden alleen maar groter. Op lange termijn is een verharde landbouwroute een slimmere keuze. Realisatie is afhankelijk van uw keuze én de nog te doorlopen planologische procedure.

1.2 Provincie bevestigt de aanleg van de fietstunnel ter hoogte van de N273

De provincie heeft jaren geleden – ten tijde van het dodelijke ongeval op de N273 – al aangegeven dat zij versobering nr. 5 (onderdeel 63) niet gaan doorvoeren. De provincie vraagt hier dus ook geen bijdrage voor aan de gemeente.

1.3 Provincie bevestigt de 2x2 rijstroken tussen Exaten en oostelijke afrit N273/N279

In tegenstelling tot hetgeen afgesproken is in de realisatieovereenkomst (ROK) uit 2021 kan deze versobering niet meer doorgevoerd worden omwille van de werkzaamheden die al hebben plaatsgevonden aan de N280 richting Roermond.

1.4 Het aanleggen van de rotonde (Hornerheide - versobering nr. 2 - onderdeel 67) is op dit moment geen optie

Volgens de ROK uit 2021 zou de gemeente er ook voor kunnen kiezen om extra bij te dragen aan de aanleg van deze rotonde. Vanuit de provincie wordt nu geadviseerd om de rotonde niet aan te leggen en op termijn een nieuwe keuze te maken over de gepaste verkeersmaatregelen op deze plek.

1.5 De voetgangersvoorziening in de fietstunnel bij Kelpen-Oler draagt bij aan de verkeersveiligheid

De fietsroute Grathemerweg -Kelperweg is één van de belangrijke primaire noord-zuid relaties uit het provinciale fietsroutenetwerk. Fietzers rijden met hoge snelheid de tunnel in. Zonder voetgangersvoorziening lopen voetgangers op het fietspad en is er een (grote) kans op ongevallen. Als de ontwikkelingen ter hoogte van de Molshoof en ten zuiden daarvan doorgaan, verwachten we extra voetgangers. Dan zou de situatie nog gevaarlijker worden.

1.6 De landschappelijke inpassing en de breedte van het viaduct in het huidige ontwerp zijn essentieel voor de inwoners van Baexem

Bij de keuze voor het 'nieuwe' tracé van de N280 Leudal is zoveel mogelijk het tracé van de bestaande weg gekozen. Hierdoor is de ingreep in het landschap beperkt. Ter hoogte van Baexem is gekozen voor een omleiding buiten de kern om, maar wel zo dicht mogelijk tegen de kern aan en grotendeels verdiept aangelegd. Zo wordt het landschap in de omgeving zo min mogelijk aangetast. Ten tijde van de totstandkoming van het ontwerp hechtte de gemeente al veel belang aan de uitstraling van dit gebied. In dit kader heeft de gemeente in 2015 de opdracht gegeven om een gebiedsvisie op te stellen voor de dorpsentree Baexem. In deze gebiedsvisie wordt uitgegaan van het herstel van het vooroorlogse stratenpatroon en de brink voor de zuidelijke dorpsentree. De landschappelijke inpassing is een onderdeel van deze gebiedsvisie en draagt bij aan het herstel van de verbinding en ruimtelijke relatie tussen het dorp en kasteel Baexem. Met een breder viaduct dan strikt noodzakelijk voor de Kasteelweg wordt het cultuurhistorische landschap ten noorden en zuiden van de N280 beleefbaar gemaakt. In de gebiedsvisie werd oorspronkelijk uitgegaan van 60 m, het ontwerp gaat uit van 30 m.

Op onderstaande impressie is het huidige ontwerp weergegeven.

Als we de landschappelijke inrichting achterwege laten, blijft alleen de minimale breedte voor de Kasteelweg over. Dit is landschappelijk minder fraai. Een tussenoptie bestaat eigenlijk niet: wie een landschappelijke inrichting wil, kiest voor het huidige ontwerp.

Het viaduct Kasteelweg is overigens ook één van de belangrijke primaire noord-zuid relaties uit het provinciale fietsroutenetwerk. Ook daarom verdient het gebied een zorgvuldige en aantrekkelijke landschappelijke inrichting – een kwaliteit die niet alleen de route versterkt, maar ook het landschap recht aandoet.

1.7 De provincie wordt geconfronteerd met extra kosten

In de provinciale voortgangsrapportage van het Integraal Programma Mobiliteitsopgaven Limburg (IPML) behorende bij de brief van Gedeputeerde Staten (GS) d.d. 30 september 2025 wordt aangegeven dat de huidige projectbegroting is gebaseerd op de marktraming met prijspeil 1 juli 2024 (inclusief indexering tot en met december 2028). Ten opzichte van de beschikbare dekking betekent dit een tekort van € 20.873.000 (inmiddels is dit geïndexeerd tot en met december 2030).

Met deze nieuwe marktraming is meer inzicht verkregen in de verwachte inschrijfprijzen tijdens de aanbestedingsprocedure. Ten tijde van het 1ste bijstellingsmoment, een vast ijkpunt binnen de werkwijze van de provincie, wordt een bijstelling van dekking aan PS gevraagd. Afhankelijk van de uitspraak van de Raad van State is de verwachting dat in de gunstige situatie het bijstellingsmoment in het 2de kwartaal van 2026 zal plaatsvinden.

1.8 Overheden hebben elkaar nodig op diverse thema's, samenwerken is belangrijk bij dergelijke grote projecten

In de ROK 2021 is een vaste bijdrage van de gemeente opgenomen en is er geen afspraak gemaakt over een mogelijke indexering.

Het taakstellend budget wordt ook na de genoemde 5 versoberingen overschreden. In de overeenkomst is vastgelegd dat partijen met elkaar in overleg treden.

Zowel Rijkswaterstaat, gemeente en provincie kiezen nog steeds voor een reconstructie van de N280. Deze nieuwe N280 levert een positieve bijdrage aan de doorstroming, de verkeersveiligheid én economische ontwikkelingen. Zo heeft een goede doorstroming op de N280 ook een meerwaarde voor de ontsluiting van Bedrijvenpark Zevenellen, in de Provinciale Omgevingsvisie benoemd tot Bedrijventerrein van provinciaal belang.

Ten tijde van de vaststelling van het Provinciaal Inpassingsplan (PIP) door Provinciale Staten was een volwaardige aansluiting van de Roermondseweg op de N280 al aan de orde. In het kader van het verzoek van de provincie om bij te dragen aan de indexatiekosten is aan Gedeputeerde Kuntzelaers gevraagd om ook mee te denken in de aansluiting van het Bedrijvenpark Zevenellen op het provinciale wegennet. In dit kader heeft de Gedeputeerde toegezegd en schriftelijk bevestigd dat de provincie een opdracht geeft tot onderzoek naar een goede aansluiting op het Provinciale wegennet. De uitvraag voor dit onderzoek is samen met Cluster Mobiliteit van de provincie tot stand gekomen.

5. Risico's

Ook met deze extra financiële middelen is er geen zekerheid op realisatie. De planologische procedure (PIP) moet eerst nog afgerond worden. De Raad van State heeft aangegeven naar verwachting in Q1 of Q2 2026 een hoorzitting te plannen.

Wordt de reconstructie niet gerealiseerd, dan is er ook geen bijdrage noodzakelijk. Alle voorbereidingskosten, waaronder verwervingskosten, komen voor rekening en risico van de provincie.

6. Juridische context

De gemeenteraad heeft de bevoegdheid om financiële middelen beschikbaar te stellen. Dit volgt uit artikel 189 van de Gemeentewet.

Vervolgens moet alles verwerkt worden in een nieuwe realisatieovereenkomst (ROK) of een addendum bij de ROK uit 2021.

Het besluiten tot het aangaan van overeenkomsten is een bevoegdheid van het college op grond van artikel 160, eerste lid onder e Gemeentewet (besluiten tot privaatrechtelijke rechtshandelingen), waarna de burgemeester bevoegd is namens de gemeente Leudal de overeenkomst te ondertekenen (artikel 171 Gemeentewet).

7. Financiële toelichting

Het extra gevraagde krediet van € 2,2 miljoen leidt, bij een afschrijvingstermijn van 25 jaar, tot een jaarlijkse afschrijvingslast van € 88.000.

Deze kosten zijn niet begroot en komen daarmee ten laste van het begrotingssaldo. Bij positieve besluitvorming over het voteren van het krediet vindt de financiële verwerking van de jaarlijkse kapitaallasten plaats in de 1e Raadsrapportage 2026.

Investeringsen leiden tot structurele kapitaallasten gedurende een langere periode. De begroting 2026-2029 laat vanaf 2028 een negatief begrotingssaldo zien, waardoor er structureel geen dekking is. Dit kan opgelost worden door kosten te besparen en/of inkomsten te verhogen.

8. Communicatie

Na de raadsvergadering wordt de provincie geïnformeerd over het genomen besluit. Omwonenden en andere geïnteresseerden worden geïnformeerd via de nieuwsbrief N280.

9. Vervolg

Afhankelijk van de uitspraak van de Raad van State zal het college van GS van de provincie Limburg aanvullende financiële middelen vragen (bijstellingsmoment IPLM) aan PS zodat de aanbesteding voor de uitvoering van de reconstructie opgestart kan worden.

10. Bijlagen

Bijlage(n)

Bijlagen informatief:

Bijlage 1 – Brief van de provincie met het verzoek om aanvullende bijdrage d.d. 30 oktober 2025

Bijlage 2 – Visualisatie versoberingen zoals opgenomen in de ROK 2021

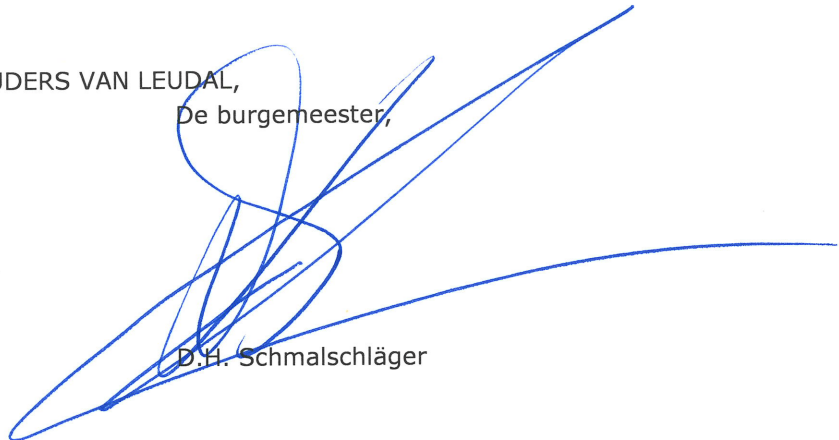
Heythuysen, 6 januari 2026

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEUDAL,
De gemeentesecretaris,

De burgemeester,

mr. drs. J.J.Th.L. Geraedts

D.H. Schmalschläger